ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG
IDUN
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

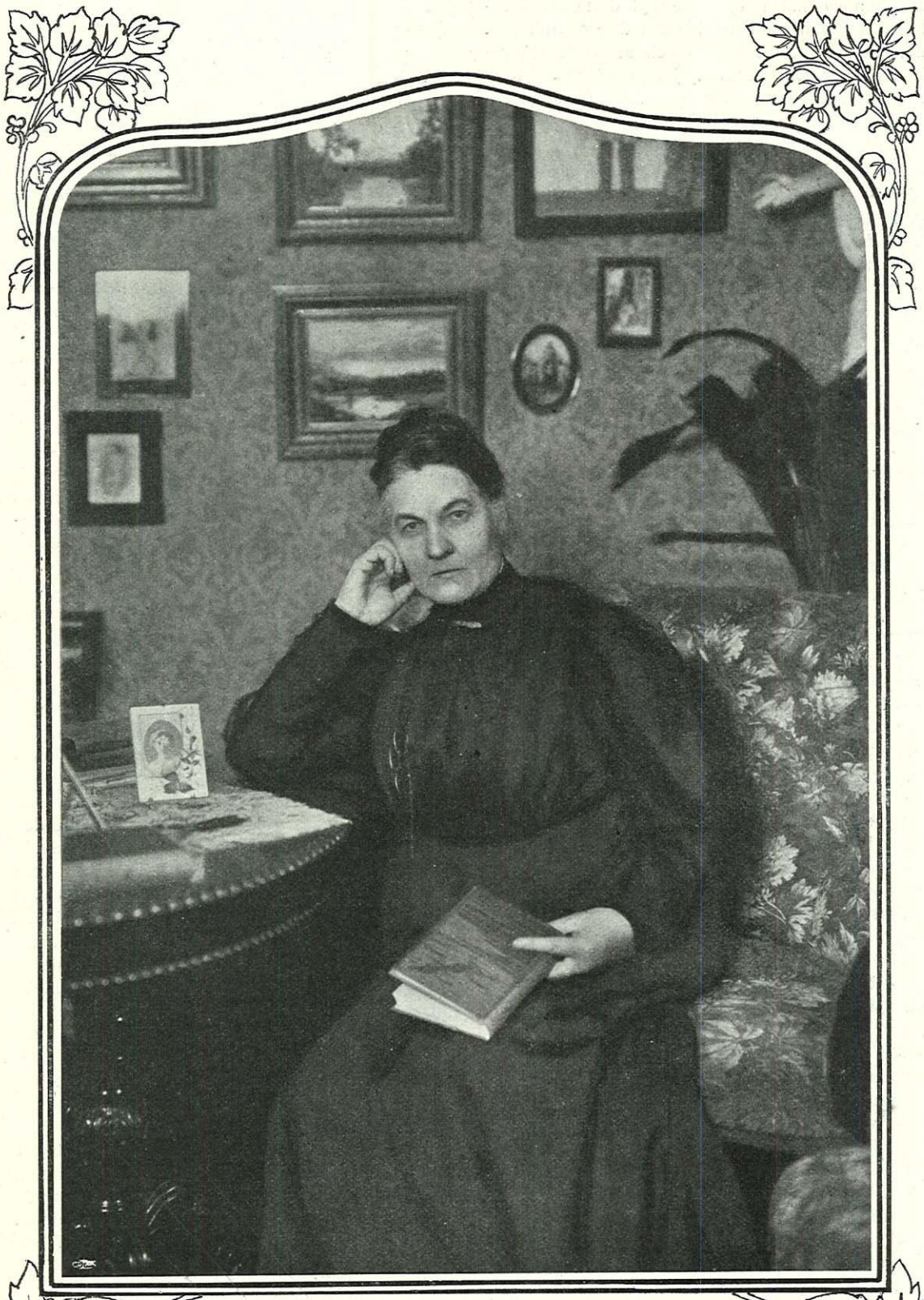

FRÖKEN HILDA RUNDBLAD

FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

Fyrtiofem skolår.

DET ÄR FYRTIOFEM år sedan fröken Hilda Rundblad som en sexton års flicka blef förd af en äldre väninna ner till Klara folkskola och som inledning till hennes tjänstgöring därstädes presenterades för inspektorn. Af de skolbyggnader, som nu äro gamla och dömda att lämna rum för nya, var då den ena icke ens uppförd, och fröken Rundblad har varit med om att nöta ut ett helt skolhus. I dess trappor har hon vandrat och i dess skolsalar har hon undervisat, och medan åren gått och generationerna ha växlat, har hon alltjämt varit densamma, blott kanske mer och mer fäst vid sitt kall, vid barnen och vid kamraterna, och helt visst mer och mer omtyckt af små och stora för sitt moderliga väsen, sin godhet och glädtighet.

Hon har enligt förmäns och kamraters vittnesbörd i en alldeles sällsynt grad förvärfvat barnens tillgifvenhet och ofta har hon fått röna bevis på att deras känslor för henne bevarats långt efter det barnen lemnat skolan. Särskildt för de små barnen har hon varit en oöfverträffad ledarinna.

Porträttet här bredvid ger henne för öfrigt på ett nästan genialt sätt, man ser ögonblickligen att så måste en gammal skolfröken se ut, när hon hör till dem, som blott använda åren och erfarenheten bland barnen till att bli rarare och mildare.

Kom upp och sök henne under arbetet, då hon står midt bland sina barn — ja så tar hon intervjuaren i famn, hvad icke alla göra (och gudskelof för det förresten!). Med strålande ögon talar hon om barnen och kamraterna och om sin tacksamhet öfver att ha fått en så rik lifsgärning och kunnat fullfölja den utan att ha "på tjugo år försummat en enda lektion". Men det kommer också tårar i hennes ögon, då är det afskedets smärta som bryter fram, vemodet vid att veta sig att vara ett redskap, som gjort sin tjänst och skall utbytas mot andra.

Fröken Rundblad var pensionsmässig redan i fjol, men utsikten att behöfva lemna det arbete, som gifvit hela hennes lif dess innehåll, grep henne så hårdt att hon blef sjuk. Så kom hon då att stanna ännu ett år bland sina barn, men nu tar hon definitivt afsked af dem och skolan.

Den 19 dennes, då Klara folkskola slutade sin termin, lämnade fröken Rundblad sin befattning. Hennes afsked från skolan blef en vacker högtidlighet, som öfvervars bl. a. af folkskoleinspektören, professor von Schéele. Skolrådets ordförande, doktor Strandell, riktade några erkännsamma afskedsord till den populära lärarinnan, och vid samma tillfälle öfverlämnades med ett tal af professor Schéele en af fröken Rundblad skänkt, dyrbar och vacker sidenfana till Klara folkskola, som hittills saknat en sådan.

E. —ER.

Anna Lindhagen — 50 år.

NÄR JAG HÄROMDAGEN blef tillspord, huruvida jag ville skrifva i Idun om lärarinnan vid Statens Normalskola för flickor, fröken Anna Lindhagen, med anledning af hennes 50-årsdag, svarade jag utan betänkande: med nöje! Ett svar, som man mer sällan af fullt hjärta ger på liknande uppdrag — åtminstone jag. Ty jag vet, huru ofta det händer, att bläcket kan få torka i pennan, medan man sitter och svarfvar på de konventionella fraser, som ovillkorligen måste sägas om det utsedda föremålet — utan att det dock lyckas få fram någonting annat än bara en fotografiskt korrekt bild. Och detta naturligtvis, emedan det personliga intresset ofta nog saknas liksom öfvertygelsens inspiration.

Dessa båda villkor för att med glädje nedskrifva en biografisk skildring behöfva däremot inte framtvingas, då det gäller Anna Lindhagen. Ty dels är hennes lifsgärning sådan, att den måste väcka sympati, aktning och tacksamhet hos en hvar, som aktar upplysning och vetande. Och dels har hon genom sin begåfning, sina gedigna kunskaper och — ej minst — genom sina personliga egenskaper kommit att intaga en framstående plats inom den kår hon tillhör liksom i sina många lärjungars och vänners hjärtan. Jag har aldrig hört mer än två slags omdömen från dessa håll, och det är de amplaste loford från såväl hennes kamrater som elever öfver hennes glänsande undervisningsgåfvor och förmåga att kunna meddela och intressera. De senare säga med en mun — och ha så sagt i åtskilliga generationer — att fröken Lindhagens lektioner kunde man kalla riktiga högtidsstunder; eller "det finns väl inte en gås bland oss så dum, att inte *hon* kan lära henne matematik och tysk grammatik". — Hennes vänner prisa. främst hennes hjärtas innerliga godhet och värme, hvarjämte de ju naturligtvis måste känna sig tilltalade af hennes angenäma och distingerade väsen.

Anna Lindhagen, som föddes d. 20 december 1858, är dotter till framlidne sekreteraren vid Vetenskapsakademien professor D. G. Lindhagen och hans hustru Olga von Struwe, hvilka gjorde hvarandras första bekantskap under Lindhagens astronomiska studier vid observatoriet i Polkowa, där fröken von Struwes far då var professor.

Äfven hon var en rikt utrustad natur. Och är det sannolikt efter henne, som dottern ärft såväl sin utomordentliga lätthet för språk som det varma och liffulla temperamentet — kanske äfven sin utprägladt aristokratiska läggning, hvilken särskiljer henne från hennes — inom demokratiskt intresserade kretsar så verksamma — kusin och namne. Liksom så mången före henne fördes äfven Anna Lindhagen af omständigheternas tvång in på det verksamhetsfält, där hennes gåfvor skulle komma att göra sig mest gällande och bli till den största nyttan.

Musikaliskt begåfvad, som hon äfven var, slutade hon vid sexton år sin skolgång som elev i Normalskolan, när endast en termin i högsta klassen återstod, för att i stället ägna sig åt musikstudier vid konservatoriet. Men då hon nu af läkare oförmodadt fick den domen, att hennes hälsa ej tålde vid detta slags arbete, tog hon på egen hand vid skolstudierna, där hon slutat dem — och arbetade sig sålunda energiskt fram i jämbredd med klasskamraterna — med det resultat, att hon samtidigt med dem eller följande höst 1875 tenterade in i högre lärarinneseminariet.

Sedan hon tre år senare aflagt afgångsexamen därifrån, började hon sin lärarinnebana först som extralärarinna vid Åhlinska skolan och Lyceum för flickor, i hvilket sistnämnda läroverk hon fortsatte som ordinarie till 1890 samt under de sista åren äfven som biträdande föreståndarinna.

Härifrån öfvergick hon samma år till statens Normalskola för flickor och har sedan dess utöfvat sin verksamhet som hufvudlärarinna i tyska och matematik vid detta läroverk.

Men utom detta har hon också under en följd af år undervisat i affärsräkning, bokföring och kommunallagstiftning, dels i Normalskolans fortsättningsklass, dels vid Högre lärarinneseminariets Hushållsskola, samt tjänstgör sedan 1899 som räkenskapsbiträde åt seminariets rektor. Slutligen har hon under någon tid varit skolrådsledamot i Adolf Fredriks församling och har ändock haft tid öfver för utgifvande af åtskilliga läroböcker.

I sanning ett kräfvande och vidt arbetsområde för äfven den bästa kraft. Men när man därtill lägger, att fröken Lindhagen under en stor del af denna sin 30-åriga lärarinneverksamhet äfven haft att bära på en tilltagande sjuklighet, som under senare år varit af synnerligen plågsam art, då synes detta ännu mer kräfvande — och hennes lifsarbete inger respekt i en ännu högre grad. Och vet man dessutom att detta arbete utförts lika samvetsgrant trots kroppsliga smärtor, då måste man både förundras och böja sig beundrande inför en sådan rent storartad självbehärskning och energi.

Det är drag som dessa, som utgöra den utpräglade personlighetens särtecken. Och Anna Lindhagen är inte blott en begåfvad och afhållen lärarinna — hon är en personlighet. —

Att hennes 50-årsdag också firades med stor anslutning af kamrater, lärjungar och vänner är lätt begripligt. Af kamraterna i skola och seminarium med en fest på terminens afslutningsdag. Söndagen den 20 högtidlighölls dagen af ett femtiotal vänner, — däribland äfven åtskilliga af hennes för detta lärjungar — med en animerad fest på Grand Hôtel, där hennes forne rektor lektor Wærn höll talet för födelsedagsbarnet. Vid båda tillfällena öfverlämnades en minnesgåfva.

M. R. M.

Spelmannen.

Skiss af **Elin Hök.**

HÄR NEDAN meddela vi nu en prosaskildring af den unga blinda författarinna, af hvars hand ett poem fanns infördt i Idun för ett par nummer sedan.

DET VAR i de djupa skogarna, Smålands djupa furuskogar, där snön ligger hvit öfver ljung och blåbärsris, när vildsvanarna flugit sunnan om hösten och vinterstormen rifvit sönder deras bo. Där susar det så underligt, när vinden kommer och böjer topparna emot hvarandra, det susar om vinter och död och natt, men med en ljus underström af hopp om lif och vår. Det stiger och faller, det underliga suset, och det bär ut öfver skogarnas ensamhet en oändlig mängd af låtar, visor utan ord, dem ingen kan tyda. Och det är som en genklang från alla de små röda stugorna vid randen af kungsvägen, som går förbi näckrossjöar och hvita kyrkor fram genom de ensamma skogarna. Där sitter mor med sina töser och spinner framför den öppna spiseln. Och medan hon arbetar, sjunger hon, och alla töserna stämma in med sina höga, litet släpiga röster. Om du tittar på spiselhyllan eller bland bloddropparna och pelargonierna i fönsterkarmen, så kan du vara säker om, att du hittar en gammal visbok med nötta pärmar. Och i mer än en stuga hänger det en fejla på en krok i väggen, för konsten att draga stråken är ännu icke bortglömd i dessa bygder. Far själf kan dra en låt, när han kommer hem om kvällen, om han inte är alltför trött. Och än i dag gå spelmän omkring med fejlan på ryggen och spela sig fram genom lifvet, glada och fria som hagarnas ensamma gök. Hvarhelst de komma, hälsas de välkomna, och på bröllop och dansgillen svänger sig ungdomen i takt efter deras låtar.

Det var, när solen gick ner en julafton bakom skogen där borta på andra sidan om sjön. Snön låg djup öfver isen, och solen lyste på den hvita snön med sina skarpa röda strålar, så att det blef en glans som af fruset blod. Då kom där en ensam vandrande fram genom skogen och ned emot sjön. Ung och stark syntes han väl, men där flammade ingen ungdomsglädje i hans mörka ögon, bittert trots låg öfver pannan, och intet leende kom det hårda draget kring munnen att vekna. Arne Stolt hette den ensamme, och bygdens käckaste spelman nämndes han ock. Han gick ned till alen, som lutar sig ut öfver sjön, där ställde han sig med ryggen mot den snöiga stammen. Fejlan bar han med sig i en rem öfver axeln, nu tog han fram den och började spela. Och hans tankar blefvo bittra, som den ensammes tankar bli, när julens klockor ringa helg öfver bygden, helg in i de tusen hemmen, men ingen är, som pyntar hans ensamma stuga eller tänder ett julljus i den tomma staken på spiselhyllan. Arne Stolt var ensam, ingen på jorden frågade efter honom, tattarjäntans pojke, men hvad gjorde det? Han kunde lefva ändå, han. Stolt hade han blivit kallad af prästen, eftersom han inget farsnamn hade, det namnet var väl valdt, det passade honom, ty stolt var han i sin fattiga ensamhet. Ingen tiggde han om något, ensam ville han vandra sin väg, spela sig fram genom lifvet, fri som sjöarnas vildsvan. Tonerna voro allt för honom, mer än människor och människors kärlek, ja, mer än Gud.

Det blodiga skenet öfver isen slocknade, månen rann upp öfver skogen, och stjärnorna

När ni härnäst köper skodon begär då att få se

Victoria kängan

Profva dem och öfvertyga Eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla moderna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af LUDV. TRAUGOTT, Stockholm.

DEN HELIGA NATTEN.

PÅ KRUBBANS strå, i ringhet bäddad
han slumrar späd.
Ack, än är smärtans kalk ej bräddad,
och korsets träd
är blott en telning, vekt uppskjuten
i oljelund,
och står där skymd och daggbegjuten
i midnattsstund.

Hvi byts ej hö i dun och linne
af bästa sort?
Hvi ropar ej Guds faderssinne:
tag kalken bort!
Hvi får det trädet växa frodigt
i Judaland,
hvars stam skall bli ett verktyg blodigt
i mänskohand?

O fråga förr: hvi tryckes jorden
af alptung skuld?
Hvi är rättfärdigheten vorden
som korn af guld?
Hvi älskas mörkret mer än ljuset?
Hvi trampas fräckt
allt jämt det ädlaste i gruset
af Adams släkt?

Fastän Esaias mäktigt prisat
Messie glans,
i vefullt bildspråk dock han visat
på törnets krans.

Ja, David själf i flydda tider
har mången gång,
om Judasonens bittra strider
stämt upp en sång.

Men hon, som nyss i lindakläder
har svept sin son,
i denna natt sig ostörd gläder
åt Herrans lån.
I denna natt helt visst Maria
ej grubbla kan
på dyster, dunkel profetia
om smärtors man.

Nyss Österns vise rika skänker
den späde bragt.
Och myrran doftar, guldet blänker
i kunglig prakt.
Ur utsökt käril rökverk svingar
i strimmor blå
och tonar hän i mjuka ringar
kring krubbans strå.

Nyss herdar talt om himmelsk skara
i bländhvit sky,
om körer ljufva, underbara
och glädje ny!
Hvart löftes ord Maria gömmer
i trofast själ
och om en gyllne framtid drömmer
för Israel.

ANNA KNUTSON.

stego fram öfver fästet, skimrande som iskristaller, men Arne spelade alltjämt, vildare och vildare. Och tonerna flögo ut öfver sjön, och för Arnes inbillning togo de form och blefvo till hemska spöken, som foro fram och tillbaka öfver isen, Och de stirrade på honom med sina tomma svarta ögonhålor, grinande åt honom med skallrande käftar, och ibland sträckte de ut sina långa knotiga benrangelsarmar för att fånga honom och draga honom in i sin vilda dans. Då grep Arne hårdare om stråken och spelade vildare, och slöt ögonen för att slippa se den vilda spökdansen där ute på isen.

Då hördes det plötsligt bjällerklang ute på sjön, och en släde närmade sig i raskt traf. Den svängde upp på stranden alldeles bredvid Arne, det var Björn Ivarson till Vika, bygdens rikaste storbonde, som satt i släden. När han fick syn på spelmannen, höll han förvånad in sin häst och ropade:

"Hvad står du här och spelar för, spelman? Vet du inte, att det är julafton i dag? Då skall ingen vara ensam och bedröfvad! Kom du hem med mig och spela för oss, spela dina gladaste jullåtar!"

Gå inte med, gå inte med, ljöd det inom Arne, och han kände sig färdig att springa sin väg, men så mindes han ett par blå ögon och ett par röda läppar, som logo och hviskade hans namn, så som inga andra läppar kunde hviska det. Ingrid Björnsdotter, Vikabondens tös, nej, han kunde inte motstå, han måste se henne en gång till. Han slängde fejlan på ryggen och hoppade upp i släden bredvid Björn, och så bar det i väg med ilande fart på den snöiga skogsvägen.

Det var julafton på Vikagården. Inne i storstugan stod julgranen med ljus och flaggor och röda papperskarameller och vidunderliga figurer af socker. Alla tjänarna voro inne, ty det är en gammal plägsed, att tjänare och husbondefolk fira julafton tillsammans. Nu skulle det bli dans, ty fader Björn hade kommit hem och haft med sig Stolten, bygdens käckaste stråkdragare, muntert skulle det bli.

"Spela nu," ropade Björn, "men kom ihåg, inga andra än glada låtar! Alla dina gladaste visor skall du spela, ty i dag är det julafton, den gladaste dagen på hela året. Då skall ingen hänga hufvudet och vara ledsen, utan alla måste vara glada, så att det räcker för hela året ända till nästa jul!"

Arne log ett bittert leende, när han grep fejlan för att spela upp till dans. Då hörde han plötsligt vallarepojkens röst tätt bredvid sig:

"Hvarför ser du så konstig ut, spelman? Nu skall du väl vara glad, när du är hos själfvaste storbonden på Vika och firar jul!"

Arne ryckte till och bet ihop läpparna. Skulle han vara glad för att han fick fira jul hos storbonden, glad för att han, just han, fått bli föremål för en barmhärtighet, som Björn Ivarson skulle ha bevisat hvilken tiggare han än funnit ensam och frusen i drifvorna. Inte kunde han vara glad, han, som var ensam, han, som inte hade någon i hela världen att fästa sig vid. Kunde då ingen förstå, att just detta, att se all denna julglädje omkring sig, kom honom att känna sin egen ensamhet dubbelt tung. Arne grep hårdt i stråken och spelade upp. Glada låtar skulle han spela, ja, han mindes nog från dansgillena, där han spelat, så att det sjöng i stråken. Alla de muntraste låtar han kunde komma ihåg, skulle han spela, en efter annan, vildare, vildare. Snabbare och allt snabbare flög stråken öfver strängarna, det var som om någon annan hade fattat och förde den, och Arnes hand följde endast viljelöst med. Tonerna skrattade allt vildare, och för Arnes förvirrade blickar hade de åter tagit form, och samma skallrande benrangel i svarta fladdrande svepningar, som nyss dansat öfver sjön, blandade sig nu i de dansandes ring. Men Arne spelade och spelade, vildare, vildare. — — Då brast en sträng. Dansen stannade, och Arne reste sig blek.

"Nu måste jag gå," sade han endast tonlöst.

"Inte skall du gå, spelman," ropade Björn Ivarson, "nu börjar förplägningen, och den är nätt upp det viktigaste af alltsammans. Du får väl spela för oss en annan gång, när du fått fejlan i ordning igen."

"Jag kan inte stanna, jag måste gå," svarade Arne endast och gick mot dörren.

Då hörde han plötsligt en röst, som sakta hviskade:

"Arne!"

Det var Ingrid, Vikabondens enda dotter. Hon stod vid ena gafvelfönstret, nästan gömd bland de höga blomträden i sina röda lerkrukor. Han gick fram till henne.

"Du spelade bra i kväll, spelman," sade hon.

Han såg ned i golfvet, men så sade han plötsligt, som om han inte hört hennes ord:

"Det var längesen vi träffades, Ingrid!"

"Ja," sade hon, "det var vid midsommarvakan. Den gången var jag med om dansen."

"Du är aldrig med om ungdomens dansgillen," sade Arne.

"Du vet, att far inte vill det. Men den gången vid midsommarvakan, menar jag, var far borta, och då kunde jag inte låta bli att gå, jag visste, att du skulle spela."

"Ja," sade Arne drömmande, "och du hade bundit en kvast af rågax och blåklint, och den band du vid min stråke, Ingrid. Jag har gömt den, jag har den än."

"Den örtakvasten band jag åt dig," sade hon sakta.

De stodo tysta, och endast deras blickar korsades med en mörk, brännande glans. Det hårda draget kring Arnes mun hade veknat, hans läppar darrade som af djup rörelse.

"Ingrid, minns du, hvad vi lofvade hvarandra det året, då vi läste oss fram för prästen? Minns du än hvad du sade då? Vill du hålla dina löften till den fattige spelmannen?"

Det flammade en djup rodnad på Ingrids kinder, hon stod tyst och såg ned i golfvet. Slutligen lyfte hon sakta upp hufvudet för att

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså.
Pris för helt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnummer 30 öre.
12 häften årligen.

svara, och hennes blick gled hastigt öfver spelmannens slitna, lappade tröja och trasiga skor. Arne såg hennes blick. Han släppte häftigt hennes hand, och hans röst var åter hård och sträf, när han sade:

"Du behöfver ingenting säga, jag förstår dig godt. Ingrid Björnsdotter till Vika är för god åt en fattig hemlös spelman, tattarjäntans pojke. Farväl, Ingrid! Tänk aldrig på spelmannen mer!"

Han vände sig om och gick.

"Arne," ropade hon efter honom, men han hörde det inte, han var redan utom dörren.

Då tryckte hon ansiktet emot rutan och såg honom gå bort i natten, bort öfver de hvita gnistrande drifvorna under den flammande stjärnhimmelen. Hvart gick han? Ja, hvart går den darrande tonen, som dallrar ut ur fiolens strängar? I morgonljuset stiger han djärf och skön, men genom nattens isgrå töcken irrar han bäfvande och klanglös och dör fjärran, du vet icke hvar.

Men Ingrid vände sig bort och grät.

ETT BRÖLLOP I KONUNGABORGEN. Å Stockholms slott ägde för några dagar sedan rum en ståtlig bröllopsfest, vid hvilken konung Gustaf själf presiderade som värd. Bruden och brudgummen voro statsfrun hos drottningen friherrinnan Cecilia Falkenberg, född Lewenhaupt, samt kammarherren hos hertigen af Södermanland, kaptenen vid flottan Göran af Klercker. Vigseln förrättades i slottskapellet af hofpredikanten Clemens Åhfeldt, hvarefter stor gratulationscour ägde rum i "Hvita hafvet". Konungen och drottningen gåfvo sedan dejeuner för de nygifta, hvilka på bröllopskvällen afreste till utlandet.
Almberg och Preinitz foto.

Under Karlavagnen.

Af **Hilma Söderberg.**

(Forts. och slut.)

UNDER DET HON sade detta, drog genom hennes hjärna — nästan affärsmässigt klart och koncist — en hel tankeföljd. Hon såg sig stå ensam, flacka omkring ensam i världen — bland alla vännerna — hopplöst trött ibland, sårbar, längtande efter hvila, ömhet. Detta som skulle ha skänkts af mannen som satt vid hennes sida, ifall det varit som förr. Hon visste, och det blef henne en bitter visshet, att hans kärlek var död för längesedan. Nu skulle han inte bjuda henne hem och härd, en beskyddande famn, milda och varma ord. Nu var hon intet annat för honom än ett minne från fordom — därtill ett, som han gärna ville trampa på. Hvarför kunde hon ej vrida tidens ur tillbaka — åtta, nio år — åter finna honom med längtansfulla, tiggande ögon... åter se elden brinna. Han var ju mera värd än de flesta, en personlighet, som hufvudena böjdes inför, en man full af vilja och stålblank, hård energi. Allt detta som hon satte så högt, så högt.

»Nå, men den som söker och hoppas — som ni säger — men ser att allt är fåfängt — att det inte blir bättre utan tvärtom, endast kallare och fredlösare — hvad skall den göra?»

»Ja... hvad skall den göra...» Hon hade talat nästan för sig själf, och hon lyfte upp sitt ansikte igen liksom svar kunde komma ofvanifrån.

»Ni vet inte... Ingen vet.»

»Om vi skulle fortsätta vår färd?» frågade Ester till sist.

»Är ni rädd?»

»För hvad?»

»För att vara ensam med mig — vi äro inne i djupa skogen. Ingen människa finns här. Jag brukar ibland vara redo att gå ur lifvet... i en stund som denna skulle det kunna ske. Och då skulle jag ta er med... Ester Jacobi.»

Han hade gripit tag om hennes hand under det han talade, och hans ansikte hade kommit tätt intill hennes — hon såg honom rakt in i de mörka ögonen. En het våg af glädje sköljde plötsligt öfver henne.

»Jag trodde, att er kärlek var död,» sade hon endast.

Hon hörde hur han andades allt häftigare och häftigare. »Det är den också,» svarade han. »Lika död som jag. Men det är något annat som lefver: lusten att hämnas, att plåga er, att se hur ni pinas. Det är ett falskt ord, som säger att lidandet gör oss goda — det gör oss endast grymma, tar från oss barmhärtigheten. Jag skulle inte röra ett finger för att hjälpa er, om ni låg på pinbänken.»

Hennes ansikte var lika blekt som hans, men hon smålog mot honom.

»Tror ni verkligen det?» Hon hade frågat sakta och lugnt.

»Jag vet det. I flera år har jag vetat det.»

Hon smålog ännu. »Om jag låg här på landsvägen... hade stupat af trötthet, af hunger, elände... Och ni kom här förbi i automobilen. Hvad skulle ni göra då... köra öfver mig?»

»Ester!»

Han hade ropat hennes namn och båda hans händer höllo fast hennes.

Hon nickade åt honom med en djup, lugn blick. Därpå gjorde hon loss sin hand, mildt, varligt. Och så sade hon: »Nu fortsätta vi.»

Mekaniskt satte han automobilen i gång. Hur det tillgick kunde han ej göra reda för sig. Han uppfattade blott att de susade vägen fram — att skogen skymtade förbi — att han själf lät undslippa sig svaga rop af jämmer. Kanske han också sade något — förvirrade, afbrutna meningar — men det visste han ej säkert. Det var måhända blott för hans inre öron den rösten ljöd. Hon hade ju heller ingenting svarat — det åtminstone tyckte han sig med visshet veta, när automobilen stannade framför det lilla stationshuset, som öde och tyst men klart upplyst stod som en utpost vid skogsbrynet.

Ester steg ur först och började lyfta af sitt bagage, som varit placeradt på baksitsen. Han stod genast vid hennes sida och hjälpte henne. Ingen af dem talade. Först när sakerna voro inburna i den tomma väntsalen, öppnade Ester sin mun.

»Tänker ni fara nu?»

Han såg på henne, som om han ej förstått.

Skönhet är makt.

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande Skönhetens hemlighet. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

Parfymeri Louise,
Stockholm.

»Tack för hjälpen — och farväl.» Hon sträckte fram sin hand. Och i hennes ögon låg glansen af samma milda leende som nyss därborta i skogen visat sig för honom.

Han var hvit ända ut på läpparna.

»Ester... Ester.»

»Hvad är det?»

»Å... res inte.»

Hon kunde se att han darrade från hufvud till fot.

»Jag kan ju komma tillbaka,» sade hon enkelt.

»Det är inte sant...»

Det var med knapp nöd hon kunde uppfånga orden.

»Men om det vore sant? Jag är så ensam... och att komma till dig vore kanske godt.»

Han grep henne hårdt i skuldran. »Du ljuger — du menar inte hvad du säger. Det är bara ett nytt sätt att plåga mig du hittar på. För Guds barmhärtighets skull... Ester!»

Han tog med handen åt pannan, som var full af svettdroppar.

En stationskarl kom in och fyllde kaminen. Han kastade nyfikna blickar på de två, men gick fort nog ut igen.

»Säg något... säg något! Jag blir ju galen... Det här kommer jag aldrig öfver.»

Hon visade med handen på en bänk. »Sätt dig. Tåget är inte kommet ännu — jag tror det dröjer en bra stund. Vi åkte fort.»

»Drömmer jag, Ester... Det är så underligt.»

Hon nickade åt honom. »Nej, vi befinna oss nog i verkligheten.»

»Och jag — får hoppas.» Han stötte fram orden.

»Vill du?»

Han satt en lång stund med slutna ögon.

»Jag tror jag vill dö,» sade han till sist.

»Är allt så värdelöst...»

Han grep häftigt hennes hand igen och öfver hans ansikte for, för första gången, ett skimmer. De smärtsamt sammanpressade läpparna öppnade sig som till ett leende; det dog dock i samma sekund det föddes. Han vågade icke le. Stunden var för honom full af dödens allvar, han såg lyckan, den öfverväldigande, den som gjorde allt annat i världen till intet, han såg den utbredd för sina ögon... men det kunde vara en villa. Den kunde skrämmas på flykten — ifall han sträckte ut händerna efter den. Bäst att blott vara aktsam... inte röra sig... ingenting säga. För det var ju i alla fall endast en dröm. Ett sådant under kunde ej ske efter allt detta; så stor syndare hade han varit att hans brott — de tusen mörka tankarna — ej kunde utplånas på en kort stund. Men han hade ju älskat henne — så som ingen på denna jord älskat före honom — han älskade ju henne nu — ännu mer, åh, många gånger mer än förr. Kanske var det sant hvad bibeln berättade, att den som älskar mycket, den skall mycket förlåtas. Kanske han ändå vågade tro...

»Är det sant... att du kommer tillbaka?» Han hviskade fram frågan.

Kvinnan vid hans sida drog ett djupt andetag; hon såg hela sitt förflutna lif, såg allt hvad som gått förloradt — det var så mycket af värde — men det fanns dock något kvar ännu, rätt många spillror, som hon kunde plocka ihop och foga samman. Kanske hon skulle lyckas skapa något slags helhet af det... Hur som helst — hon hade intet val nu. Det underliga, som händt denna kväll, måste nu fullföljas.

»Ja, jag kommer,» svarade hon.

STORA SAMLINGSSALEN. TILL HÖGER AMIRAL PALANDER.

Drottning Victorias örlogshem.

DE STOCKHOLMSKA blåjackorna eller med andra ord våra flottister bygga och bo ännu på Skeppsholmen, denna oförlikneliga idyll midt i storstaden, som hvarje om Stockholms skönhet mån invånare önskar måtte få förbli orubbad så länge som möjligt.

Platsens bibehållande i sitt nuvarande skick är dock mer än sväfvande, ty flottstationens flyttning utåt skärgården har nu blifvit aktuell, och i och med denna frågas lösning torde "holmen" gå till mötes en omgestaltning, som naturligtvis blir en ny byggnadsskandal i hufvudstadens på sådana mer än rika historia. Men det var ej om detta bedröfliga perspektiv nu skulle talas, utan om det nyvordna örlogshemmet, som i dagarna öppnats.

De raska örlogsmännen där borta på "holmen" ha länge saknat en lämplig samlingslokal, hvarest de kunnat på ett angenämt sätt tillbringa sina lediga stunder. Otidsenliga lokalförhållanden ha hittills lagt hinder i vägen för åstadkommandet af en dylik.

Nu har emellertid genom drottning Victorias kraftiga stöd samt en frikostig gåfva från enskild man möjlighet beredts att här liksom i Karlskrona anordna ett s. k. örlogshem, hvilket under namn af Drottning Victorias örlogshem nyligen invigts och upplåtits för sitt ändamål. Det har ett utmärkt läge under Fersenska terrassen — det nu upphörda militära kooperativa handelsföretaget Messens förutvarande lokaler — och inredningen är enkel, men hemtreflig. Lokalerna bestå af två stora salar, skrifrum, kapprum, toalettrum etc.

Därtill kommer en rymlig och praktiskt anordnad köksafdelning, vidare bostäder för föreståndarinnan och den tjänstgörande personalen.

Allt har en tilltalande prägel, som borgar för att sjömännen komma att trifvas i det nya hemmet.

Invigningen försiggick för några dagar sedan i närvaro af drottningen, ordföranden i örlogshemmets direktion amiral Palander, officerare och manskap vid flottan m. fl.

SKRIFRUMMET. A. BLOMBERG FOTO.

LUZERN
⊘ Förnäm vistelseort under sommaren. ⊘
G:D HOTEL NATIONAL
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

De Frie.

NABOT TÖRNROS

DEN NYA UTSTÄLLNINGS-LOKALEN I HALLINS KONST-HANDEL.

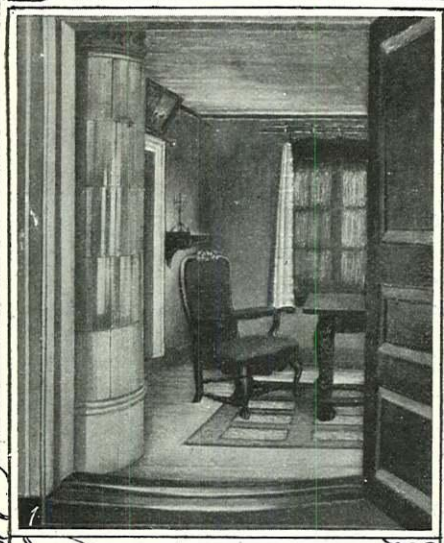

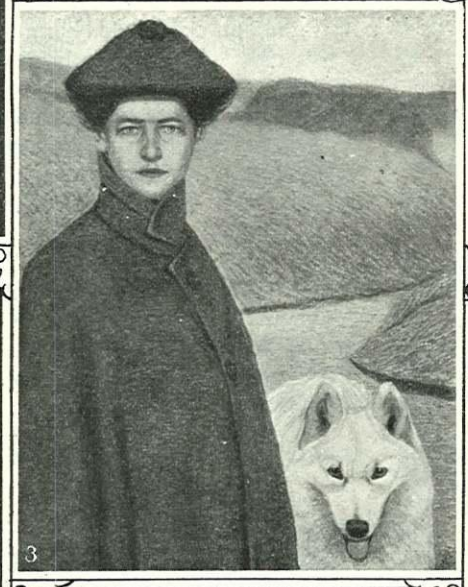

DEN LILLA PIGGA konstnärsgrupp, som under namnet "De frie" vuxit in i hufvudstadens konstlif, har åter en utställning af sina flitigt arbetande penslar — denna gång i Hallins konsthandels nyss färdigvordna utställningslokal vid Drottninggatan, som synes komma att fördelaktigt täfla med de icke allt för talrika expositionssalar Stockholm förut disponerar.

Utställningens kommissarie *Nabot Törnros* är representerad af ett energiskt måladt litet porträtt samt en del interiörer, af hvilka "Den röda gardinen" förefaller att vara den mest pregnanta, i någon mån erinrande om den gamla holländska skolan. *Hilda Heymans* kvinnoporträtt "I gråväder" är en pärla af fast och säker figurframställning. *Artur Bianchinis* starkt koloristiska pensel bjuder bland annat på några stämningsfrodiga motiv från Lübben, en gammaltysk liten stad i grannskapet af Berlin, till omväxling med sina taflor från Stockholms ytttre skärgård, och *Torgny Dufwas* "Gammal gård i Plintsberg" samt *Oscar Sivertzens* "En spelman i byn" vittna båda, att deras upphofsmän äro sträfsamma och löftesrika talanger; nämna vi så, att *Per Fischer* har några små förträffliga dukar med intressanta ljuseffekter och djup i stämningen, att *Bengt Hedberg* manifesterar sin gedigna landskapskonst i ett par målningar af Vaxholms fästning jämte andra motiv, däribland den lyriskt vackra "Solglimt", att *Oscar Jansson* har en tilltalnade "Sensommarafton", *Harriet Sundström* några rätt talangfulla småsaker, *Hilding Werner* ett bra "Vintermånsken", vidare ett "Vattenfall", hvars förgrundsparti dock verkar en smula kuriöst, och en genre "I gammelstugan" med en bra målad gummfigur, torde det väsentligaste af utställningens innehåll blifvit påpekadt. För öfrigt få våra här meddelade reproduktioner utfylla hvad den till följd af utrymmesskäl knappa texten uraktlåtit att betona.

1. Den röda gardinen; oljemålning af Nabot Törnros. 2. Master Charles Davies; oljemålning af Nabot Törnros. 3 I gråväder; oljemålning af Hilda Heyman. 4. Sol och skugga; oljemålning af Artur Bianchini. 5. Gammal gård i Plintsberg; oljemålning af Torgny Dufwa. 6. Pioner; oljemålning af Per Fischer. 7. En spelman i byn; oljemålning af Oscar Sivertzen. A. Blomberg foto.

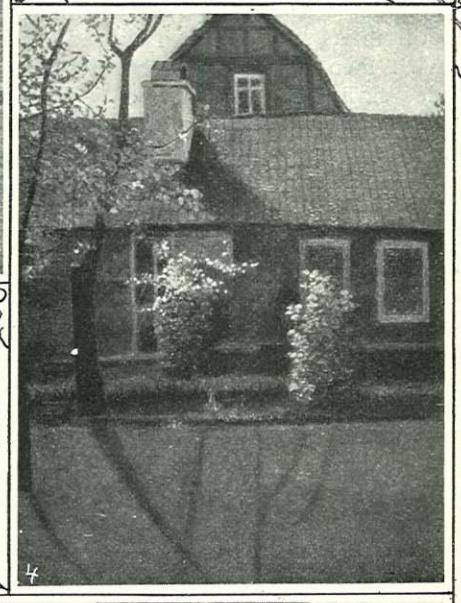

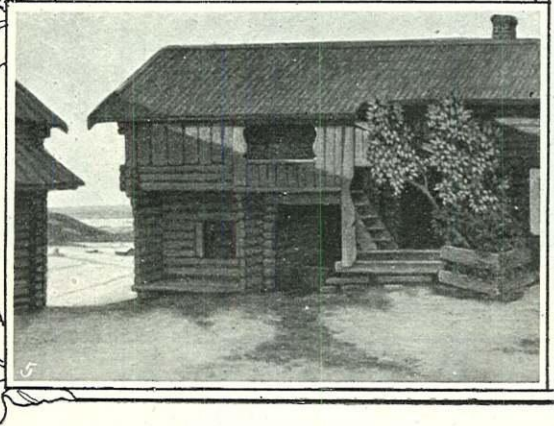

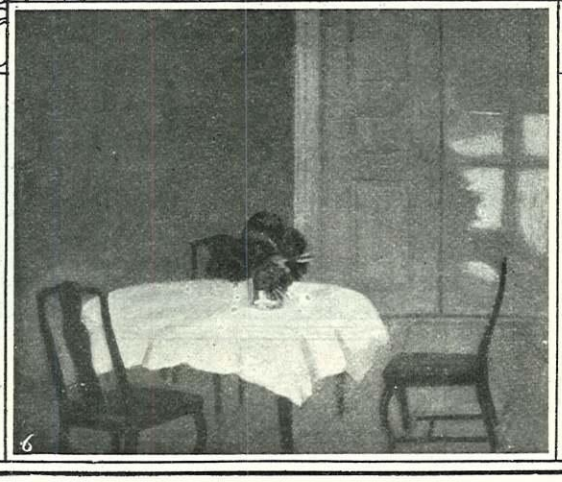

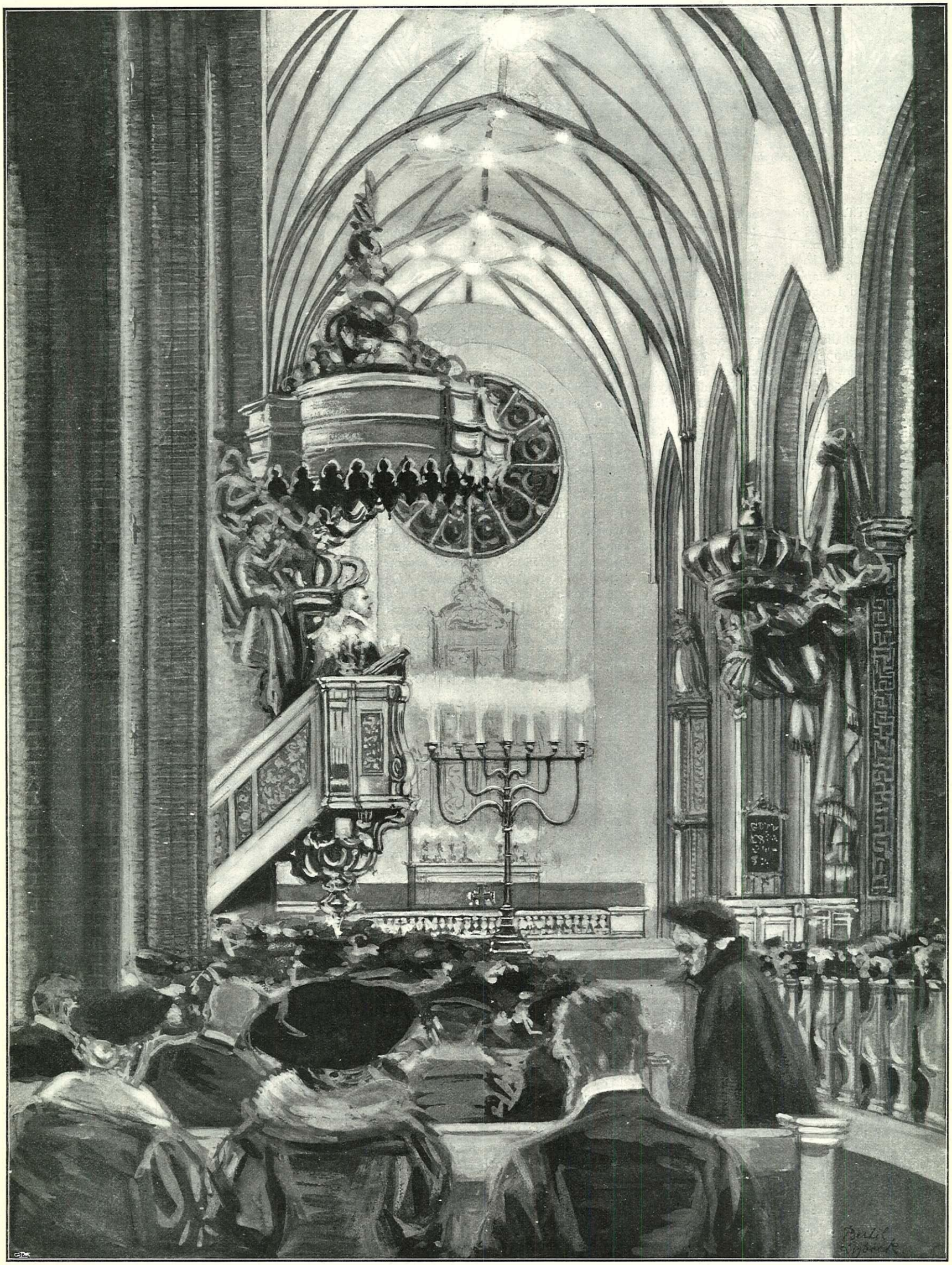

EN JULOTTA I STOCKHOLMS STORKYRKA. TECKNING FÖR IDUN AF BERTIL LYBECK.

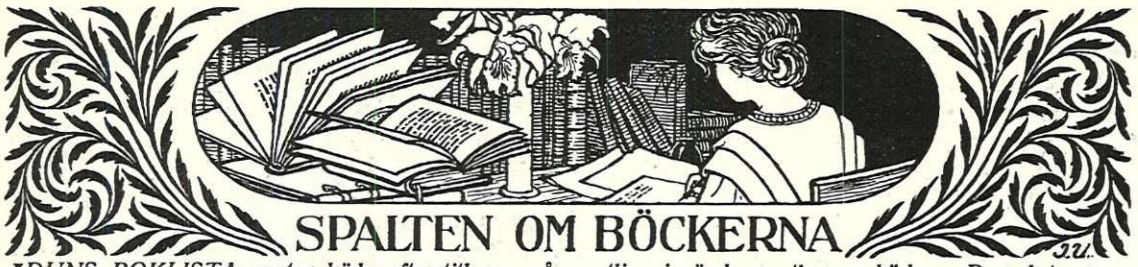

IDUNS BOKLISTA upptar hädanefter titlarna på samtliga insända nyutkomna böcker. De arbeten, som dessutom önskas granskade af våra fackanmälare (för skönlitteratur friherrinnan ***Marika Stjernstedt-Cederström*** *m. fl., för ungdomslitteratur seminarieadjunkten* ***Marie Louise Gagner****), böra tillställas redaktionen i tvenne exemplar.*

NÄR DETTA kommer under läsekretsens ögon, äro juluppköpen på det stora hela undangjorda. Man har köpt en hel del böcker, inte sant? Böcker ha af gammalt och rättvisligen häfd som lämpliga julklappar. För det första kan man i regel lätt byta ut dem, dessutom äro de för många en lyx, den de icke ur egen kassa bestå sig, och slutligen är ju en bok alltid i förhållande till sitt pris bland de elegantaste julklapparna att komma med. En bok ser alltid bra ut. Jag bekänner min vurm för de franska böckernas uniforma gula utstyrsel, alla till samma 3 fr. 50, och jag hvilar mitt öga med mera behag på min franska bokhylla än på min skandinaviska, en profkarta på alla färger och alla format — men sådan lär icke allmänhetens smak vara, och man måste säga att dess böjelse för varierande och fantasifulla bokutstyrslar tillgodoses af våra förläggare på ett ofta lyckadt sätt.

Nå, denna inledning är egentligen en afvikelse från ämnet, nämligen sista böckerna för dagen.

Verner von Heidenstam: Svenskarna och deras höfdingar, berättelser för unga och gamla, är den tredje bland läseböckerna för Sveriges barndomsskolor, till hvilka Nils Holgerssons resa också hör. Alltså i främsta rummet en bok för ungdomen — men dock ingen saga. Det är historia, svensk historia, och får icke vara vilseledande, får icke ge rum för någon fackanmärkning — men skall dock alltigenom fängsla och roa. Ingen lätt uppgift, och man måste vara denne höfding bland våra diktare tacksam att han tagit sig uppgiften an.

Hur ungdomen kommer att möta denna bok har jag svårt bedöma. Men jag skulle tro att den kommer att möta med entusiasm. Jag skulle tro att ungdomen i allmänhet har en ganska sund, omedveten träffsäkerhet och dess fantasi löper villigt in på de rikaste markerna, om tillfälle öppnas. (Att Svenskarna och deras höfdingar också är en bok för de vuxna lär väl falla af sig själf för oss alla!)

Berättelserna löpa undan raskt, i en klar, litet kylig stil och äro i första rummet utomordentligt åskådliga, med den äkta diktarfantasiens egen åskådlighet. Höfdingarna själfva kommer man minst inpå lifvet, ett klokt drag — som förut på många håll anmärkts — ty en historisk persons psykologi kommer aldrig att af någon debatt föras till slutlig lösning, allraminst då det som här gäller personer från forntiden och medeltiden. Det är alltså mera folket, svenskarna, vi få känning af, deras aspekt och lynnen, förtätade, symboliserade i enstaka diktade figurer af stor verkan. Läs till exempel historien om Karl Knutson och råttfångaren, som inom ett tolftal sidor låter oss i sällskap med råttfångaren, samhällets ödmjukaste, följa den fantastiska kungasagan från början till slut. — Svenskarna och deras höfdingar sträcker sig alltifrån hedenhös fram till Stockholms blodbad; det är lifligt att hoppas att den svenska ungdomen och vi andra småningom få ännu en del af denna Heidenstams svenska historia.

Henning Berger: Ur en ensams dagbok börjar så här: »Jag kom till ett hotell i en främmande stad för att blifva där öfver natten.» Men bokens *jag* blir kvar på hotellet ett helt år, och det är om detta år boken handlar. Den är ingen roman och innehåller ingen fortlöpande handling, den är en serie bilder som från en kinematograf och med något af kinematografens litet öfverdrifna hast, litet tröttsamma flaxande. Ett galleri af skymtande figurer ur världsstadens vimmel, ingen af dem fördjupad, icke ens den ensamme själf, som under detta år lider igenom och kommer förbi en kärlek, som svek — — men egendomligt, absolut fascinerande som allt hvad Berger skrifver, emedan han i impressionism nått en särskild konstfärdighet, där han står oupphunnen bland våra moderna författare. — Ur en ensams dagbok kan knappast som helhet räknas till Bergers bästa, ehuru den är för arten af hans lynne utomordentligt karaktäristisk och innehåller partier af verklig rang. Men där är något af »för mycket» i boken, den faller en smula isär däraf, mer än hvad ämnets eget hopande af motiv behöfde betinga. Känslan för proportionerna har svikit litet. Hur som helst, för de många som hålla af Bergers konst är boken välkommen och ett godt vittnesbörd om att han med sin egen feberaktiga energi går vidare på det område han senast med Drömmen om helvetet röjde upp åt sig: en förening af detaljskärpa och af drömmens fantastik, som han är ensam om, och dit ett inslag af en viss vek sentimentalitet vackert kommer in.

Jane Gernandt-Claine: Dikter vill jag framhålla som snart sagdt det enda utslag af eminent kvinnlig lyrik vi äga just nu. Samlingen är ojämn och jag kan göra formella anmärkningar, men jag kan aldrig undgå att tjusas af det känsliga och slösaktigt flödande kynnet hos denna skaldinna — verkligen en skaldinna. Det är i diktningen om kärleken hon väger mest och får sina ovillkorligaste uttryck. Det vore frestande att göra flera citat, men jag får afhålla mig. Fru Claines diktning är något att göra bekantskap med i denna vår lyriska guldålder, där så många lyror spela så många olika melodier.

Ett historiskt arbete som kan anbefallas den intresserade är *J. Lair: Ludvig XIV:s älskarinna* (Louise de la Vallière). Utom bilden af den sköna hjältinnan, som slutade sina dagar som botgörerska i ett kloster, ger volymen en ganska uttömmande och alltigenom roande skildring af hofvets lif och personager under den lysande konungen.

Jag vill också ge en påminnelse om *Skämtbilden* af *Carl G. Laurin.* Denna häftespublikation har nu nått häft. 14 och 15 och har alltigenom visat sig hålla hvad man väntade af den kvicke och sakkunnige författaren. Den är ett afsnitt konsthistoria och ett stycke kulturhistoria, ty skämtbilden, karrikatyren följer och speglar sin tids tecken lika troget, om också inte lika minutiöst samvetsgrant, som häfdatecknaren. Och grimasen själf är ju också en kulturell värdemätare att taga vara på. *Skämtbilden* är försedd med det bästa illustrationsmaterial och kan med fördel läsas som en »rolig bok med gubbar» på samma gång som den är gediget instruktiv.

MARIKA STJERNSTEDT.

*

Ethel Turner.

NÄR I MIDTEN af 1890-talet Ethel Turners första bok, *Sju syskon* (öfvers. af *Seven little Australians)* kom ut på svenska, väckte den genast mycken uppmärksamhet, och det af flera skäl. Dels var den lilla boken tydligen ett verk af en äkta författarinna med skapande fantasi, dels bjöd den på skildringar från det fjärran liggande Australien, och dels mötte man där betydligt mera orädda och realistiska teckningar ur barnavärlden, än man i allmänhet var van vid. Pappor och mammor, som flyktigt sågo igenom boken, kände sig litet betänksamma inför den. Var det verkligen lämpligt att låta barnen läsa om de själfrådiga, frispråkiga sju syskonen, som ägde alla de fel och ovanor, som bruka utmärka barn, hvilka fått växa upp i obegränsad frihet. Och sak en blef ju ingalunda bättre, därigenom att såväl pappan som den unga styfmodern i boken ägde rätt påtagliga brister, äfven de.

Men gaf man sig tid att läsa *Sju syskon* ordentligt, fann man snart, hur mycket djup, allvar och godhet den rymde. Äfven för dessa små australiska vildar fanns det en hederskodex, låt vara mycket litet omfattande, men oantastlig. En brinnande syskonkärlek — hvilken naturligtvis inte i minsta mån hindrade vederbörande att kifvas och slåss — ordhållighet nästan in i döden, förakt för lögn och förställning, okufligt mod, se där några af begreppen i den. Och de sista kapitlen i boken, som skildra, hur den varmhjärtade, snabbtungade, impulsiva Judy offrar lifvet för att rädda "Generalen", familjens dyrkade baby, som blifvit anförtrodd i hennes vård, visa, hvilken stor ande och vilja af stål, som bodde hos Woolcottarna. Jag tror knappt, att någon — ung eller gammal — kan läsa dessa sista sidor utan att blicken skymmes af tårar. Just det att skildringen är så realistisk, så fri från tillsatta romantiska effekter, gör, att den verkar så starkt. Man förstår, att när döden kommer så där ohyggligt hastigt uppå lilla Judy, så måste hon bli så rädd, att inga ord om Gud och hans änglar ens kunna trösta. Bedöfvade, utom sig, sitta syskonen där omkring henne, och slutligen läser Meg med darrande röst upp några rader, som tala om huru den trötte och betungade får hvila och ro i hemmet där uppe. Men det hjälper inte Judy alls. "Jag är inte trött — jag vill inte hvila," ljuder det i litet retlig ton från henne, och när Meg sedan ber bönen, som slutar med orden "Lär mig af hjärtat säga dessa ord: 'Må din och ej min vilja blifva spord,' hörs åter den späda, matta stämman: "Det är för de stora. Gud menar inte, att jag skall säga det." Men så finner Meg plötsligt de rätta orden: "O, Judy," utbrister hon, "vi glömma ju! Mamma är där. Du blir ej ensam, älskade. Kan du inte minnas mammas ögon, lilla Judy?"

Det kunde Judy, och det gjorde henne stilla.

"Sju syskon" har efterlöljts af icke mindre än sex andra böcker af författarinnan, *Stora syster* (ledsamt nog utgången ur bokhandeln) *En liten slarfver, En liten yrhätta, Tre små flickor, Underbarnet* och *Betty & Comp.* Några af dessa, *Tre små flickor* och *Betty & Comp.,* äro mer lämpliga för yngre barn än *Sju syskon,* ty de gossar och flickor man här får göra bekantskap

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: **Bluslif** 40 öre, **Kjolmönster utan släp** 50 öre, **Prinsessklädning** 75 öre, **Reformdräkt** 75 öre, **Barndräktmönster** 50 öre, **Kragmönster** (Pellerin) 50 öre, **Kappmönster** 60 öre, **Nationaldräktmönster** 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsgatan 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

med, ha en mamma, som genom sin kärlek och klokhet får de starka viljorna att böja sig. Men äfven dessa böcker utmärkas af stark realism, det är verkliga, vanliga barn med utpräglad individualitet vi möta. Man vet ej, när författarinnan är som mest i sitt esse, när hon skildrar den lille högst ofullkomlige sexåringen, som både kan vara feg och narras, men som är oemotståndligt löjlig, när hon tecknar flickan i fjortonårsåldern, som börjar hänge sig åt flirt — har någon författarinna, så på en gång fint, sant och dräpande behandlat just detta kapitel i en flickas lif? — eller när hon för oss tillsammans med ynglingen, hvilken, eftersom far och mor äro döda, måste bära på en familjefaders tunga börda och för hvilken giftermålet med den älskade därför knappt kan skymta annat än som en möjlighet långt borta i fjärran.

I somliga af Ethel Turners böcker, t. ex. i *"En liten slarfver"*, spelar erotiken rätt mycket in, men det hvilar så mycken finhet, skärhet och allvar öfver den, att boken just därför är lämplig att sätta i en ungdoms händer. Den religiösa känsla, som endast här och där skymtade fram i *Sju syskon*, framträder starkare i de senare böckerna, t. ex. i *Underbarnet*. Stackars lilla sextonåriga Hermie har slutat upp att tro på Gud, därför att hon i pappas böcker på öfversta hyllan fått läsa så många märkvärdiga saker af lärda och visa män och därför att allt, allt går illa för henne, pappa och syskonen ... Men just af sin opraktiske far, som misslyckats i nästan allt, hvad han tagit sig för, fastän han ofta bjudit ärligt till, får hon höra det enda, som kan hjälpa henne — att man kan tro på Gud utan att förstå eller förklara Honom och hans vägar.

Mycket i Ethel Turners böcker verkar främmande på oss, och underligt är ju ej detta, då scenen alltjämt är Australien. Men bland detta främmande finns åtskilligt, som kan vara mycket nyttigt för svenska flickor och gossar att höra, så t. ex. skildringarna af allt det praktiska arbete i det enkla hemmet, som sönerna och döttrarna där få utföra. Både den blifvande läkaren och juristen och skolpojkarne Phil och Clem i *"En liten slarfver"* få koka mat, diska och sopa och taga detta som en helt naturlig sak.

Egentligen skulle jag vilja tillråda dem, som tänka låta sin ungdomar läsa Ethel Turner, att börja med *Tre små flickor*, hvilken visst icke bara handlar om flickor. Den boken har sitt säregna intresse, emedan den utgör E. Turners själfbiografi. Och en roligare biografi får man leta efter. Man lär känna de tre små flickorna och deras mamma i den kritiska stund, då familjefadern dött och olika orsaker tvinga dem att lämna England och slå sig ned i Australien. Sedan lefver man med i alla de svårigheter, som fattigdom, klimat och obekanta förhållanden i det nya landet framkalla, man glädes, när af den stora gossfamiljen och lilla flickfamiljen blir *en* och man jublar med Dolly — Ethel Turner själf — när hon får sin barnbok "De sex syskonens förbrytelser", som i hennes ögon alls inte går upp mot de stolta skådespel och romaner hon skrifvit, antagen af förläggaren.

M. L. GAGNER.

*

DAMERNAS MUSIKBLAD presenterar i år ett julnummer, som både musikaliskt och litterärt är ägnadt att vinna publikens lifliga sympatier. Numret inledes med en vacker och anslående julvisa af *Edvard Grieg*, hvarjämte förekomma bl. a. Elegi för violin och piano af *Niels W. Gade*, finalen ur *Hugo Alfvéns* melodifriska och af svensk ton färgade rapsodi Midsommarvaka, här arrangerad för 4 händer, samt för de danslystnas räkning en boston-vals af Musikbladets redaktris, fru *Ellen Sandels*, och en julpolska af *Johan Kemner*.

På det litterära området prydes numret af några verkligt intressanta bidrag af Hugo Alfvén, som i en briljant och målande stil dels berättar om sin Midsommarvakas tillkomst, dels har lämnat några brefutdrag, hvari han visar sig som en ypperlig natur- och stämningsskildrare af den bygd, Tibble i Dalarna, där han numera är bosatt. Porträtt af komponisten-författaren samt vyer från hans gård ge de underhållande textspalterna ökadt värde.

Damernas Musikblad börjar nästa år sin 8:de årgång, alltjämt med fru Ellen Sandels som redaktris, och är det tidningens afsikt att med bibehållande af dess redan inarbetade goda program och billiga pris söka än mera göra den till en underhållande musikalisk familjetidning, gärna sedd i alla svenska hem, där tonernas konst älskas och öfvas.

*

Iduns boklista.

C. E. Fritzes förlag:
God Jul! Hälsning från K. F. U. M. i Stockholm; fjortonde årg. redigerad af *Oscar Mannström*.

Svensk Läraretidnings förlag:
Folkskolekalender 1909; andra årgången, utgifven af *Emil Hammarlund*. Fågel Blå; elfte årgången af Jultomtens barnkalender.

Albert Bonniers förlag:
Arktos; svensk tidskrift för konst, utgifven af *Harald Brising*. Första häftet. — Victoria Benedictsson; en själfbiografi ur bref och anteckningar af *Axel Lundegård*. 2:a omarb. uppl. — Den bergtagna; en kärlekens tragedi af *Ernst Ahlgren o. Axel Lundegård*. 2:a omarb. uppl. — Malla Montgomery-Silfverstolpes memoarer; utgifna af *Malla Grandinson*. Första delen 1782—1803. — Världsmästare; skisser från Olympiska spelen i London 1908 af *Torsten Schonberg*. — Ur en ensams dagbok af *Henning Berger*. — Svenskarne och deras höfdingar, af *Verner von Heidenstam*. — I yttersta mörkret; af *Christina Nilsson*. — Om konst och annat; af *Richard Bergh*.

Hugo Gebers förlag:
Jesu lifsåskådning; af *Rudolf Eucken*.

P. A. Norstedt & Söner:
Johan Banér; af *Gustaf Björlin*. I. — För stora och små; samtal om lifvet o. hur det bör lefvas, af *Charles Wagner*. — Småhemmens kalender 1909. — Vågor i aftonbranden; dikter af *Knut Gunér*. — Agneta Horns lefverne; efter Ellen Fries efterlämnade manuskrift med tillägg af *Sigrid Leijonhufvud*. — En hyllningskrans till fredsfurstens minne. — Pilgrimen Kamanita, en legendroman af *Karl Gjellerup*. — Hafvets bebyggare; af *F. Martin Duncan*.

Wahlström & Widstrand:
Det kristna lifvet; korta betraktelser öfver Jesu Bergspredikan och Pauli bref till församlingen i Filippi af *Natanael Beskow*. — Jul, konstnärsklubbens julbok. — Dikter; af *Jane Gernandt-Claine*. — Sånger om kärleken och döden; af *Gösta Adrian-Nilsson*. — Den blåögda, ur HildaWijks litterära minnen; af *E. Wrangel*

A. B. Hiertas bokförlag:
Såsom på första dagen; roman af *Georg von Ompteda*, Minna; roman af *Georg von Ompteda*. — Människoblifvandet; ett blad ur skapelsehistorien af *Ludwig Wilser*. —

Diverse förlag:
A. Lindgren & Söner: Receptbok till konditori och tebrödsbaket. — Almqvist & Wicksell: Svenska kalendern, en årsbok för alla. — Lars Hökerbergs förlag: Den moderna flickan, af *Betty Marie Ahlberg*. — C. A. V. Lundholms förlag: När du skall gifta dig, af *E. Melander*. — Frölén & Comp: Sanningen om "Fariséens hustru", af *Henning von Melsted*. — K. Norblads bokh: Konungen kallar, några predikningar och ungdomsföredrag af *Axel Lutteman*. — C. O. Ekblad & Comp.: Boken om Tjust, af *Ada Rydström*. II. — E. V. Hellströms förlagsexp.: Röda toner, sånger af *Lulu von Strauss und Torney*. I auktor. öfvers. af *Per Levin*. — Frivilliga sjukvårdskolonner, af doktor *Nils Bellander*.

Förnya i god tid prenumerationen!

Fru Messels lärdomar.

FÖR NÅGRA veckor tillbaka var å hotell Rydberg här i Stockholm anordnad en mycket besökt fyra dagars kurs för damer och tjänarinnor, som önskade komplettera sina kulinariska kunskaper genom att dekorera bordet och lägga upp rätter, breda konstfulla smörgåsar, lägga upp smör och bryta servetter. Kursen gafs af fru Paula Messel, den prydliga dam hvars fotografi vi se här bredvid. Fru Messel, som utbildat sig tilt specialist i sitt fack, har sedan börjat en rundresa genom hela Sverige, liknande dem hon företagit i Danmark, hennes hemland, för att lära ut sina metoder. I dag talar hon genom vår Hjälpreda — där hon i en artikel redogör för konsten att lägga upp smör — på en gång till en kurs, bestående af alla Iduns intresserade läsarinnor.

Från scenen och estraden

FRITZ KREISLERS violinspel är tills nu den största musikaliska insats denna konsertsäsong skänkt hufvudstaden. Storheten och glansen i hans föredrag täfla med Joachims, säga de gamla habitueérna, som varit i tillfälle att höra denne violinspelets stormästare och kunna jämföra.

För mig är all parallellisering i detta fall utesluten, jag kan endast med ödmjuk glädje bekräfta den själsnjutning, som Kreislers spel skänkte från första till sista tonen. Beethovens och Mendelssohns violinkonserter, de gamla italienarne Pugnani, Martini, Porpora m. fl., hvilkas sällan hörda verk äga så mycken frisk ingifvelse, Saint-Saëns graciösa Rondo capriccio — allt fick blod och märg under denna förtrollande stråke.

På Operan har fröken Signe Rappe fortfarit att gästuppträda; partierna ha utgjorts af Elsa, Aida och Senta, och från roll till roll har den unga artisten ådagalagt sin djupt musikaliska naturell och sin rösts osvikliga renhet. Det dramatiska utförandet saknar visserligen ännu nödig kraft och skärpa linjerna — men Rom byggdes ju ej på en dag.

Fröken Hörndahls debut som Santuzza gaf ganska goda löften, och de i salongen närvarande representanterna för Konservatoriet, ur hvars rede fröken H. flugit ut på denna sin första proffärd, sågo akademiskt belåtna ut.

På tal om Musikkonservatoriet kan nämnas att detsamma i dessa dagar haft sitt 500:de musikföredrag, hvarvid eleverna inför lärare, anhöriga och ett antal inbjudna musikintresserade fått visa resultaten af sina studier och arten af sin begåfning.

Aulinska kvartettens andra soaré bjöd på ett svenskt verk, en ny pianokvintett i d-moll af Erik Åkerberg. Så tröstlöst som det i allmänhet är ställdt för svenska tonsättare med hänsyn till det ringa publikintresset och det mer än magra ekonomiska vederlag, hvarmed en skapande musiker strykes om munnen här i landet, förtjänar hvarje något så när lödigt resultat af hans fantasis möda att mottagas med sympati. Kvintetten framstod som ett friskt och melodiskt verk, icke vidare ursprungligt, men vittnande om en samvetsgrann förmåga. I öfrigt

PRENUMERERA!
ANNONSERA!
Iduns Modellkatalog
Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag.
Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.
Oumbärlig för alla sömmer- — skor och för alla hem. —
N:r 1 utkommer 8 Januari.

Från Rue de la Paix till Strandvägen.

Bechoff-David. Grön skräddardräkt med svarta soutachebroderier.

I DESSA TRÖSTLÖST mörka vintermånader synes det mig, som om vi egentligen icke ha så förfärligt mycket nytta af att veta hvad den "bättre" delen af människosläktet som bor och lefver under lättare klimatiska förhållanden finner det godt och lämpligt att skruda sig i under en årstid, då de ha det en del kallare och en del mörkare än eljest. De ha det i alla fall icke helt mörkt och helt gråkallt, som vi, och det som är tillräckligt för att ge dem glada sensationer räcker ej alls till för att skingra vintermörkrets dysterhet hos oss. Vi, liksom Oswald, begära som bot det omöjliga — solen. Och inför den tjänar det ej mycket till att hafva andra och mindre gudar, vi kunna icke lämna recept på något godt och pålitligt surrogat men vi vilja dock, till båtnad för dem, som liksom vi äro rädda för kombinationen grått i grått, påminna om, att man alltid kan skaffa sig en svag afglans af dess väsende genom spektrets vackraste och gladaste färger.

Som regel är jag visst ingen vän af allt för många och tydliga färger i de moderna kvinnornas klädedräkt, det färgglada är ofta synonymt med det granna, och detta faller återigen ohjälpligt ned i det vulgära, men äfven den bästa regel och diskretaste smak kan ha sina olägenheter — och rädslan för färger hör hos oss till de goda egenskaperna som ha sina stora praktiska olägenheter! Må vi vandra omkring under de nio något så när ljusa månaderna i så diskreta och svårtydda färgsymfonier som helst, men må vi å andra sidan i ren självupphållelsedrift se till att våra garderober innehålla några färgpräktiga plagg att tagas fram, när allt annat är grått.

Jag kan icke nog varmt för mina läsarinnor framhålla färgernas stora psykiska mission under vår mörka vinter, och i motsats till de pessimistiska spartanerna tror jag, att vi ha både plikt och skyldighet att göra oss tillvaron så rik och dräglig som möjligt. På färgernas upplifvande verkan kan jag ge mina stockholmska läsarinnor ett lustigt och instruktivt exempel. Gå (eller tag spårvagnen om det är för vått!) Strandvägen fram en regndisig dag (det går tydligen inte att skrifva om annat än regn) och se på de två röda och blå programaffischerna på de ranftska teatrarnes tafla på planket, som omgärdar den obebyggda tomten i hörnet af Artillerigatan. De verka som en uppiggande fanfar, där de hänga och lysa, våta och skinande af all fukten.

Det är härmed icke min mening att som smakråd lägga mitt ord i vågskålen för att mina läsarinnor skola ambitionera att gå omkring och verka fanfarer, deras roll är af finare och diskretare slag. Men jag vill allvarligt råda dem att hvar i sin stad se till att i sin toaletts färgval åstadkomma en så uppiggande verkan som möjligt.

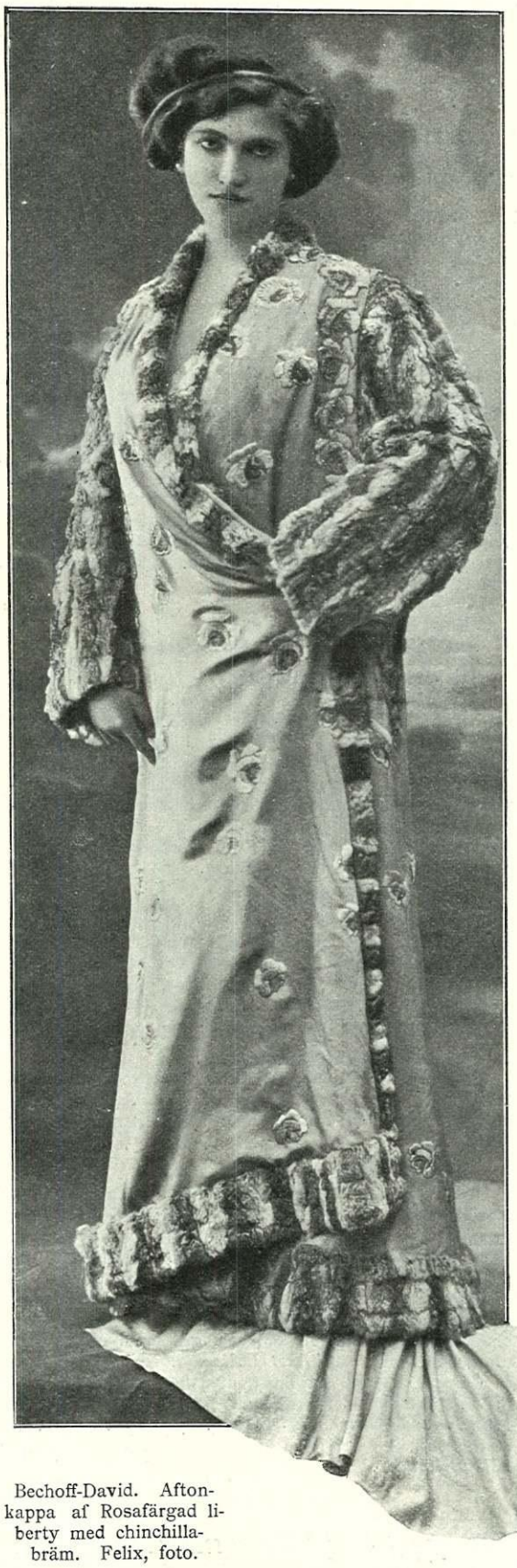

Bechoff-David. Aftonkappa af Rosafärgad liberty med chinchillabräm. Felix, foto.

De grella färgerna skulle kontrastera allt för brutalt mot naturens sorg omkring oss, det är i den doft praktfulla skalan vi skola leta, till dess vi finna något som passar just oss personligen. Och det synes mig som skulle hvar och en där kunna finna något alldeles speciellt förtjusande och lämpligt.

För att bara tala om det som är modernt: Kan man tänka sig något vackrare och mera värmesuggererande än alla de nyanser, som mer eller mindre direkt afspegla de mogna plommonfrukternas glöd? De kunna vara nästan bourgogneröda, med vinets gnistrande och varma glans, och löpa hela skalan ut till de mera kyligt silfvervioletta, likt de stora blå plommonen, som äro öfverdragna med ett friskt silfverskimrande fjun. Isynnerhet i sammet äro alla dessa färger fullkomligt förtjusande, man kan för en rätt ringa penning vrida ihop en tock åt sig i den man föredrager, det klär upp hela dräkten.

Martial-Ormand. Hel klädning af mattblå meteor-crepe med handbroderier i grått och guld.

Sedan ha vi, nordens blonda döttrar, speciellt skäl att vara glada åt alla de vackra porslinsblå nyanserna, från nattierblått till den litet sotiga färgen som återfinnes på gamla delftporsliner. Det är icke alls dumt att späda opp våra klassiskt marinblå dräkter med en något mera karaktäristisk blå färg, det hela blir genast mindre slätstruket.

De gröna färgerna äro också, dess värre, höllo vi nästan på att skrifva, mycket moderna, i Paris visst absolut ledande. I mitt tycke äro de absolut de för människokläder minst lämpliga af alla till dato upptäckta färger, och det enda undantag från denna regel jag känner mig böjd att erkänna är den buteljgröna, i blått stötande nyansen, som vi kunna njuta af vid beskådandet af exempelvis vichyvattensflaskorna.

Enligt nuvarande mod behöfver man förresten visst icke endast nöja sig med en färg, utan man kan visa sin goda smak genom att sätta ihop två mot hvarandra pikant kontrasterande färger eller två nyanser af samma färg. Kombinationerna äro utan tal, men jag parerar att er närvarande garderob går enbart i svart och grått, åtminstone den del af den ni kan använda utomhus. Men som jag i detta själf icke kan känna mig utan skuld, afstår jag från annat slutpåstående än ett bevekande: haf färgerna i benägen åtanke!

GWEN.

Prenumerera snarast möjligt, att Ni utan afbrott
- - - - må erhålla Idun på det nya året. - - - -

upptog programmet en stråkkvartett af v. Dittersdoff och en ypperlig Bachsonat för 2 violiner och piano — alltsammans bra speladt. —

Knut Michaelsons habila komedi "Ett ungkarlshem" har åter kommit till heders på Dramatiska teatern med hr Emil Hillberg i den varmhjärtade och fint humoristiske konsul Ståhls roll, som han utför öfverlägset, samt med hr Fredriksson som den något mossbelupne vivören kammarherre von Wollf. Det är som om man åter sutte i gamla Dramatens salong, ty fröken Åhlander är också med och framkallar en hjärtlig munterhet med sin obetalbara nasalstämma och sin dräpande mimik, hvarmed hon hållit gud vet hur många af komediernas och lustspelens tvifvelaktiga mannssubjekt i tygeln. En ung fru Nilsson gör ett godt intryck i den unga lektrisens roll, ehuru hennes röst ännu förefaller att vara ett ganska olydigt och oarbetadt instrument.

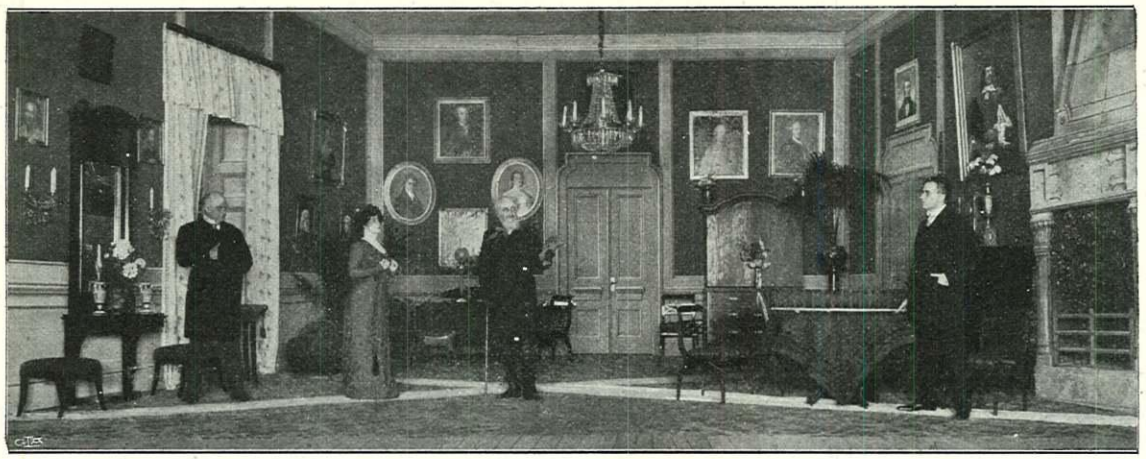

"Rosmersholm" på Svenska Teatern. Scen ur akt 1. Från vänster: rektor Kroll (hr G. Ranft), Rebecka West (fru Wettergreen), Ulrich Brendel (hr Svennberg), Johannes Rosmer (hr Fröberg). Ateljé Jæger foto.

Som den allra intressantaste teaterhändelsen midt i julsorlet bör afgjordt betecknas fru Ragna Wettergreens tolkning af Rebecka West i Ibsens drama "Rosmersholm" på Svenska teatern. Skådespelet med sitt starka idealitetskraf och sin obönhörliga viljeutveckling gömmer ju något af det skönaste Ibsen skrifvit, vid, sidan af åtskillig dunkelhet, som kunde vara borta. Emellertid, fru W. gaf i rollen prof på en lysande konst, som kulminerade i fjärde akten, då Rosmer drifver Rebecka i kvarnforsen. Som Ulrich Brendel, det knäckta geniet, firade hr Svennberg en triumf, och det öfriga rollerna gåfvos jämnt och vårdadt.

ARIEL.

SUNDSVALLS ENSKILDA BANK
4 Fredsgatan, Stockholm.
Sparkasseränta 4½ %.
Förvaringsfack,
årshyra från 15 kr.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNFRÖKEN, enkel, trefflig och barnkär får plats i juristfamilj att tillse tre gossar, 2—5 år. Svar till »Advokatbyrån», Stora Norregatan 18, Landskrona.

TVÅ barnkära, bättre flickor få platser den 24 april 1909 att i jungfrurs ställe sköta ett hushåll om 2 personer samt ett spädt barn. Svar med foto. och pret. till Gustaf Fougstedt, Slottsgatan 22 B, Malmö.

PÅ landet nära Kristiania. För stadgad, bättre flicka finnes plats att hjälpa husmodern med allt förekom. innearbete. 3 små barn, barnflicka, 3 vuxna. Fru Ekman, Hellerud gaard, Nordstrand, Norge.

PLATSSÖKANDE

UNG, bildad, musikalisk flicka, något kunnig i matl. önskar på nyåret mot fritt vivre plats som sällskap och hjälp i bättre familj på landet Äfven villig biträda med skrifgöromål. Svar till »Intresserad 1908», Iduns exp.

ENKEL, anspråkslös flicka, önskar mot fritt vivre plats i familj, helst på landet, att gå frun tillhanda. Svar till »K. R.», Lidköping.

Undervisningsvan småskollärarinna med goda rekom. önskar plats som lärarinna i familj att undervisa i vanl. småskoleämnen. Adress »L.», Västra Torup p. r.

UNG, musikalisk flicka söker plats i familj som lärarinna. Goda betyg finnas. Svar märkt »Vårtermin 09», Kolbäck p. r.

BÄTTRE anspråkslös flicka önskar plats till den 15 jan. att gå frun tillhanda eller som hushållerska på mindre landtbruk. Svar till »A. H.», Iduns exp.

EN 20-årig flicka, som förut innehaft plats, kunnig i enklare klädsömnad, undervisa i spelning, läsa läxorna med barnen och som hjälp i hemmet, önskar plats nu genast. Svar till »Postfack 11», Torup p. r.

BILDAD anspråkslös flicka önskar plats i ett godt hem, land eller stad. Kunnig i matlagning, bakning, sömnad och finare handarbeten. Goda betyg. Löneanspråk små. Tacksamt svar till »Hjälp och sällskap», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN flicka önskar till vårterminen plats att undervisa i alla vanliga skolämnen, tyska, handarb. etc. Ej musik. Villig deltaga i husl. göromål m. m. Svar till »Anspråkslös A. B.», Iduns exp.

Ur *Stockholms Dagblads* stora prenumerationsanmälan för 1909 må särskildt påpekas följande:

Landskaps- och special-nummer

I planen för **Stockholms Dagblads** nydaning har bland annat ingått att tidningen i möjligaste grad göres till en **hela landets tidning**. För detta ändamål ha korrespondenter för ett flertal större orter inom landet anskaffats.

Mer än något annat ha dock de **stora populära, rikt illustrerade landskapsnumren** bidragit till att framhäfva **Stockholms Dagblads afsikt** att vilja vara en rikstidning. Serien kommer att **fortsättas 1909** efter samma plan som de senast utgifna Östgöta- och Göteborgsnumren. Början göres under januari med ett nummer för **Dalarne**, hvarefter följer ett **Uppsalanummer**, ett **Lundanummer**, ett **Västgötanummer**, ett **Ångermanlandsnummer**, ett **Bohuslänsnummer**, ett **Blekingenummer** o. s. v.

Till de stora högtiderna utgifva vi särskilda nummer, alltså ett **påsk-**, ett **pingst-**, ett **midsommar-** och ett **julnummer**.

Men därjämte är det afsikten att efterhand draga in **nya områden för behandling i specialnummer**, så att sådana exempelvis årligen ägnas åt **industrien, handeln, handtverket, landtbruket, sjöfarten, bergshandteringen**, åt **landt-** och **sjöförsvaret**, åt **kyrkan**, åt **undervisningsväsendet**, åt **kvinnovärlden** och **hemmet**, åt **skönlitteraturen** och **konsten**, åt **teater-** och **musiklifvet**, o. s. v. o. s. v., hvarvid är att observera att äfven märkligare dithörande företeelser i utlandet komma att noggrant uppmärksammas och belysas.

Kvinnliga resestipendier

Stockholms Dagblad, som tänker högt om Sveriges kvinnor och förty vill bjuda äfven dem den värdefullast möjliga läsning, **utfäster för 1909 två utrikes kvinnliga resestipendier å 800 kr. hvartdera**, mot villkor endast att de stipendiater, som kunna komma att utses, skola senast 1 månad efter stipendietidens slut till Stockholms Dagblad öfverlämna en för publicering i dess spalter afsedd **redogörelse för iakttagelser och rön** under resan i det föresatta studiesyftet — denna redogörelse lifligt och populärt skrifven och affedad i ett lämpligt antal artiklar. För att utröna, hvilka ämnen som företrädesvis önskas genom stipendiaterna utredda, uppmanar Stockholms Dagblad sina ärade kvinnliga läsare att **skyndsamt i bref till redaktionen inkomma med förslag**, som därefter komma att granskas och läggas till grund för de närmare stipendiebestämmelserna vid stipendiernas annonserande till ansökning **i slutet af januari.**

HUSHÅLLERSKE- och värdinneplats önskas på nyåret af bildad, enkel och duglig flicka; har förut innehaft dylik plats. Svar till »Godt lynne», Iduns exp.

UNG bildad flicka önskar plats i bättre familj, som hjälp med alla inom ett hem förekom. göromål (ej skurning och tvätt). Vill gärna betala något. Svar »Ragnhild», Iduns exp.

PLATS som sällskap och hjälp åt äldre dam önskas af f. d. lärarinna, som nyss genomgått hushållsskola Svar märkt »M.» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

ENGLAND. Komfortabelt och trefligt hem i engelsk familj för ung flicka, som önskar lära språket. Moderat pris. Utomordentliga svenska rekom. Ansökan ställes till: Mrs Galt, 7 Twyford Crescent, Acton Hill. London W.

Se hit!

I ett lugnt hem i härlig skogstrakt, nära järnvägsstation och större stad, där skicklig herrspecialist finnes att tillgå, emottages nervösa personer. Svar till »H. F.», Norrköping p. r.

PARIS. Famille française reçoit quelques pensionaires désirant apprendre le français. Houtes références en Suède. Mmes Lehman. 10 rue Scheffer.

UNG flicka erbjudes förstkl. inack. med deladt rum i godt hem där ungdom finnes å Östermalm. Svar till »Förstklassig inackordering», under adr. S. Gumælii Annonsb., Sthlm f. v. b.

Helinackordering

erhålles till moderat pris i det naturskönа Leksand. Härlig luft. Lämpligaste tillfälle till vintersport. Johanna Bergs Pensionat, Leksand. Rikstel. 51.

UNG flicka önskar god inack. i trefflig familj för att lära hushåll. (Gärna prästfamilj, helst i Västergötland.) Svar till »E. W.» Iduns exp., Sthlm f. v. b.

UNG, bildad musikalisk flicka eller medelålders sympatisk dam som känner sig ensam, kan som hjälp och sällskap eller som inackorderad, finna ett godt hem i fin liten familj. Korresp. med Berg-Näs-Sjö, Linköping p. r.

För bakning i hemmet samt för stundande

JULBAK

finnes ingen bättre rådgifvare än ***Sats-Bok*** för bakning af spis- och knäckebröd, vörtlimpor, limpor af olika slag, hvetebröd och skorpor, wienerbröd, bananinbröd, pariserhorn o. borgmästarbröd, alla slags småbröd o. tårtor; för tillredning af efterrätter och deserter, glasyrer, fyllningar och glace samt karamellkokning och jästberedning å **1 kr.** i hvarje bokhandel eller mot insändande af **1 kr.** i frimärken till

C. O. EKBLAD & C:o, Västervik.

Mången husmoder kan nu ej förstå

huru **Lagermans Kraftskurpulver »Tomten»** förut kunnat undvaras i ett ordnadt hem. Bättre rengöringsmedel för kökskärl och groft smutsade händer finnes ej.

NITTIOSEX (96) % af befolkningen såväl barn som vuxna lida af tandröta. Orsakerna till detta sorgliga förhållande är i de flesta fall:

FÖRSUMMAD skötsel af tänderna från tidigaste barndomen!

Använd därför redan från barndomen

GISLAVEDS GALOSCHER
Partiförsäljare: LUBLIN & C:o Stockholm. Allm. tel. 8798 Rikstel 608.

Dramatiska Teaterns Lotteri.

Till 25:e dragningen säljas hela lotter, äfven delaktighetsbevis: ½ lott 6: 50, ¼ 3: 25, ⅛ 1: 65, ⅒ 1: 35 mot förut insänd likvid. Vid köp af flere bevis erhållas olika nummer. Teaterobligationer köpas eller tagas i likvid.

Svenska Affärsbyrån,
Malmskillnadsgatan 26, Stockholm.
Rikstel. 17 55. Allm. tel. 183 85.

Rodenstamska Slöjd- och Hushållsskolan, Hudiksvall.
Husmoderskurs. Skolköksläraringnekurs
Slöjdlärarinnekurs.

CENTRALVÄRMELEDNING
för lågtrycksånga och varmvatten med
'Rex' värmeledningspannan
finnas numera i bruk öfver hela landet, i tusentals bostadshus, skolor, kyrkor, sjukhus, hotell, växthus o. s. v. Lämpar sig öfverallt. *Lätta att installera. Enkel skötsel. Ouppnådd hållbarhet. Billiga i anskaffning och underhåll.*
OBS.! Erhållas gen. fiertalet installations-, verkstads- & rörfirmor inom Skandinavien.

Radiatorer, kamelement, kamrör, kranar, armatur, järnrör, rördelar samt alla värmeledningss- & installationsvaror och verktyg.

Badrumsattiralj och sanitära vattenledningsartiklar af samtliga slag, nyaste och bästa. Gärna till tjänst med alla önskade upplysningar och priser.

WILH. SONESSON & C:o, Malmö.

Vill någon rik dam
hjälpa två unga manliga fattiga musikstuderande, som genomgått Musikkonservatoriet härstädes och önska fortsätta sina studier utomlands, med ett lån på c:a 5,000 kr. De bästa rekom. kunna företes. Svar t. »Musikstuderande», Iduns exp.

Här ha vi
den vid barnens bord och vid ungdomsbjudningar allmänt omtyckta

Mondamin-kräm

Den tillagas bäst endast med gräddmjölk. Tillsats af ägg o. s. v. gör den kraftigare och smakligare.

Ressällskap.
Ung dam, som under nästkommande Januari eller början af Februari, ämnar resa till Paris, önskar ressällskap med annan dam. Närmare meddelande genom Nordisk Resebureau, Operahuset.

Österviks Hemskola.
Vårterminen börjar den 15 Januari. Begär prospekt och referenser. Östervik per Saltsjö-Dufnäs. Rikstelefon Saltsjö-Dufnäs 60.

Ett intressant porträtt!
En väl utförd kopia i kabinettsformat af det i Värmlands finnskogar upphittade porträttet af prästmannen Em. Bransell som af många ännu lefvande personer inom Vermland blifvit uppställd som förebilden till hjälten i

Gösta Berlings Saga

sändes mot postförskott eller mot insändande af kr. 1.10 i kontant eller frimärken. Porträttet åtföljes af en af skalden Oscar Stjerne författad historik.

Turistatelieren Aug. Pehrson, Torsby.

6:te häftet af Mönstertidningen
Konstslöjden i Hemmet
utgifven af G. & A. Meukow, har nu utkommit och innehåller mönster till gyllenläderdynor till munkstol, väfnad, bonader, drifning i metall, träskärning, sömnad, porslinsmålning, barnslöjd m. m. Obs.! Prenumerera i god tid för 1909. Pris kr. 3.50.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 30 November 1908.

Tillgångar:		*Skulder:*	
Kassabehållning	1,359,881: 44	Aktiekapital	12,687,500: —
Obligationer	2,589,463: —	Reservfond	2,750,000: —
Fastigheter och inventarier	4,435,512: 30	Dispositionsfonder	375,000: —
Reverser med hypotek af diverse	37,322,137: 21	Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkningar	57,994,880: 75
Växlar	26,175,158: 63	Upp- & Afskrifnings- och Kontokuranträkningar	5,273,926: 83
Kreditiv och Kontokuranträkningar	12,107,306: 92	Postremissvexelräkning	1,137,713: 31
Hos inhemska banker	338,438: 99	Till inhemska banker	1,334,942: 57
» utländska banker	397,224: 53	» utländska banker	2,246,578: 45
Å andra räkningar	2,265,097: 56	Å andra räkningar	3,189,678: 67
Kronor	86,990,220: 58	Kronor	86,990,220: 58

Fridol-Gelée
&
Fridol-'Tvål
äro bästa hjälpmedel att frambringa och bibehålla en vacker och sammetslen hud.

rekommenderas sedan 15 år tillbaka af de flesta läkare och tandläkare.

Husmoderskolan i Stockholm

(Grundad 1897)
börjar den 15 Jan. innevarande år sin vårtermin. Anmälan af elever mottagas alla dagar 2—4 i skolans lokal Drottninggatan 67. Tel. Brunkeb. 8 39.
Fru Carlina Lilljekvist.
Prospekt tillhandahålles äfven genom Fredrika-Bremerförbundet, Stockholm.

Göteborgs Privata Handelsinstitut,

Föreståndare: **Benno Rosenbund.**
Göteborg, **Viktoriagatan 3.** Tel. 24 40.

Göteborgs främsta enskilda läroverk för merkantila ämnen och främmande språk. 14 lärare; *för språk infödda.* Elever med *folkskolebildning*, från högre skolor, med *realskole-* och *studentexamen* emottagas.

Års- och terminskurser.
Vårterminen börjar d. 14 januari.
Begär prospekt och årsberättelse.

Husmödrar!

Förnämst i marknaden äro

Finnes hos de flesta hrr specerihandlare!

Lättantändliga vekar

enligt sv. pat. N:o 16705

Liljeholmens Stearinfabriks A.-B.
Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

Husmoderskurs

börjat 20 Januari. Undervisning i *all* husligt. Fru ***Frida Olsson,***
Norrgård, Kalmar.

Efter fotografier utföras

Vykort

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af **Carl Nilssons Ljustrycksanstalt,** Stockholm Ö. Största och äldsta anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: Vykort från Sveriges alla landskap samt fantasi- och gratulationskort. Begär prof och prislista.

Prenumerera på Idun

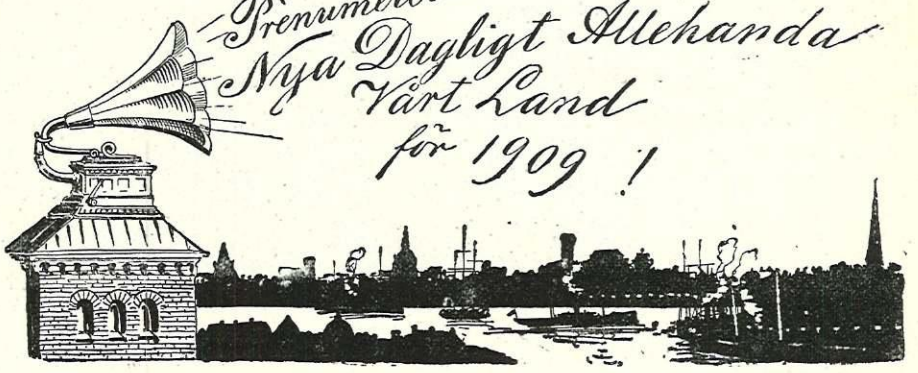

Högerns hufvudorgan.

Den bästa aftontidningen!

Det snabbaste nyhetsorganet är **Nya Dagl. Allehanda—Vårt Land**

Rikt illustreradt söndagsnummer

De senaste nyheterna i N. D. A.—V. L:s Kvällsupplaga

Fördelaktigaste annonstidning.
Utgår i 40,000 exemplar.

Prenumerationspris:

Nationalupplagan 7 kr. 50 öre pr år. 4 kr. pr halfår, 2 kr. 25 öre pr kvartal.
Hufvudupplagan 14 kr. pr år, 7 kr. 50 öre pr halfår, 4 kr. pr kvartal.

Prenumerera! Annonsera!

Vi lämna denna bok gratis.

Alla dem, som äro måna om att förbättra och bibehålla sin hälsa, erbjuda vi vår senast utkomna bok, benämnd "Elektriciteten — Hälsans Hemlighet". Den består af 80 sidor fyllda med sådant, som hvar och en gärna läser. Den talar om, huru många lidit och huru de återvunnit fullständig hälsa och styrka. **Vi sända den utan hvarje kostnad i försegladt kuvert utan firmatryck.** Om Ni därför anser, att Ni icke är så stark som ni borde vara, bör Ni ej låta detta tillfälle gå förloradt.

"AJAX" Torr-Cell Kroppsbatteriet

är i stånd att uppbygga hvarje försvagadt system, återställer styrka och vigör samt bringar jämnvikt i alla kroppens funktioner. Det har underbar verkan på **Reumatism, Nervös svaghet, Magåkommor, Njur-** och **Lefverlidanden, Svag rygg, Höftvärk** etc.

Gör oss om möjligt ett besök eller skrif till oss, då boken genast skall bli Eder tillskickad.

Svenska Elektriska Institutet,
Afdeln. 15, **Regeringsgatan 9,**
STOCKHOLM.

Av allra största vikt

JAVOL

är användandet av Javol hos barn, ty genom att ända från barndomen vårda huvudets hud, förebygger man kalhet o. a. d. Noggranna långvariga försök av berömda specialister lägga med all önskvärd tydlighet i dagen, att huvudtvättningen med Javol just för våra små äro av oskattbart värde för hårets rykt, och detta lika mycket i hygieniskt som i ästetiskt avseende. Javol fås i flaskor à kr. 2,—, 3,— och 5,50 i varje välsorterad affär samt i parti från **M. Zadig,** Malmö. Javol-Shampoing-Pulver 15 öre pr. paket.